

Bijdrage PvdA-fractievoorzitter Ton Menke in eerste termijn raadsvergadering 13 december 2012 over fusieonderzoek.

Zelfs onderzoeken naar de mogelijkheden van een fusie of herindelingen kunnen heftige emoties oproepen. Voor –en tegenstanders van gemeentelijke schaalvergrotingen lijken zich dan altijd in te graven met hun eigen argumenten als wapentuig.

Goed onderzoek naar het doel, de effecten en het proces van herindelingen moeten en kunnen dergelijk argumenten, voor en tegen, in de juiste context plaatsen. In deze eerste fase is daarmee in ieder geval een begin gemaakt. Inderdaad; niet alle vragen zijn nog beantwoord, maar de feiten staan in grote lijnen op papier.

Inmiddels ligt er ook een regeerakkoord waarin gesproken wordt over het opschalen van gemeenten naar 100.000+ gemeenten. De omvang van de gemeenten wordt bovendien gekoppeld aan de grote decentralisatieopgaven.

En juist die ingrijpende, gewijzigde gedecentraliseerde taken vragen om een gemeentelijk antwoord. Het kabinet heeft in ieder geval gezegd dat de gedecentraliseerde taken niet bij kleine gemeente wordt neergelegd. Gemeenten moeten een zekere schaalgrootte hebben om taken toebedeeld te krijgen. De PvdA-fractie denkt dat we als relatief kleine gemeente en als Achterhoekse gemeenten moeite zullen hebben met het invoeren van wettelijke taken en het opvangen van krappe rijksbudgetten.

Daarom alleen al zijn we ook aan onze inwoners verplicht in ieder geval uitgebreid te onderzoeken of de schaal waarop we nu opereren voldoende is om de komende uitdagingen aan te kunnen. Het fase 1 onderzoek is voor de PvdA-fractie nog onvoldoende om die vraag serieus te kunnen beantwoorden. Niet omdat fase 1 niet goed is uitgevoerd, maar omdat de echte vragen en de effecten nog niet onderzocht zijn en duidelijk zijn.

De eerste fase van het onderzoek heeft wat de PvdA betreft in ieder geval opgeleverd dat het mogelijk is een gemeente samen te stellen die een vergelijkbare identiteit heeft. We voegen, kort gezegd, geen delen samen die weinig affiniteit met elkaar hebben. En het gebeurt ook zelden dat een herindeling voorkomend uit een bestuurskrachtmotief in dit geval zou kunnen leiden tot de toevoeging van een kleinere gemeente aan een wat grotere. Meestal gaat het om een samenvoeging van een aantal kleinere gemeenten die dan samen worden geacht in de nieuwe situatie over een voldoende hoeveelheid financiële en personele middelen te kunnen beschikken.

De PvdA wil om die redenen dus graag de tweede fase van het onderzoek

ingaan. We willen een volledig beeld van de voor –en nadelen van een eventuele fusie alvorens een beslissing te nemen. In de tweede fase wordt wat ons betreft onderzocht hoe de bestuurskracht, zowel bestuurlijk als ambtelijk kan worden vergroot. Maar ook hoe je kunt 'afschalen'. In deze fase moet ook de wijze waarop de gemeente de dienstverlening aan de inwoners op peil wil houden uitgewerkt en de consequenties van een fusie voor de Achterhoek Agenda 2020 en de Achterhoek Coöperatie geschetst. Er wordt een doorkijk gemaakt naar de nieuwe organisatie die te zijner tijd mogelijk wordt gebouwd en ook worden de consequenties van de samenvoeging voor de medewerkers globaal inzichtelijk gemaakt. En 'last but not least' worden de financiële consequenties van het in elkaar schuiven van begrotingen duidelijk.

De PvdA-fractie gaat dus akkoord met de beslispunten 1 t/m 3.

Dialogofase

Kwaliteit van de besluitvorming staat of valt met:

- Openheid
- Transparantie (is van tevoren duidelijk welke stap gezet wordt als de huidige gezet wordt)
- Tijdigheid (sommigen ervaren dit onderdeel als een tijds-klem anderen als trainieren. De PvdA-fractie vindt dat ook wel gestuurd moet worden op het beheersen van het tijdsverloop anders zorgt dat voor irritatie en weerstand)
- volledigheid
- in hoeverre is de mening van de burgers bij de besluitvorming betrokken.

De PvdA-fractie vindt dat inwoners een rol hebben in het herindelingproces. Zij moeten invloed kunnen uitoefenen op het eventueel samengaan van hun gemeente. Ze mogen niet buitenspel komen te staan. Dat gezegd hebbende is de vraag aan de orde: participeert de burger bij de 'of-vraag' of bij de 'hoe-vraag'?

De PvdA-fractie wil in deze fase van het onderzoek, vooral betrokkenheid van burgers bij de 'hoe-vraag'. Hoe en onder welke voorwaarden zou een fusie succesvol kunnen zijn.

Vanaf de tweede fase, namelijk, waarin wordt begonnen met het 'tekenen' van de nieuwe gemeente, een houtskoolschets, gaat het over de 'hoe-vraag'.

Burgerparticipatie kan in deze fase in het proces, volgens ons, goed worden vormgegeven door de voorgestelde dialogofase. We vragen in die fase vooral hoe we ervoor moeten zorgen dat een grotere gemeente dichtbij en dienstverlenend blijft voor burgers, wijkraden, belangenverenigingen, instellingen en ondernemers.

Beslispunt 4 steunt de PvdA-fractie.

Nu de 3^e fase meer ruimte geeft, zou wat de PvdA-fractie betreft in de periode tussen eind februari en juni 2013 bovendien opnieuw de dialoog gezocht kunnen worden met burgers om bijvoorbeeld te verifiëren of een eventueel herindelingontwerp voldoet aan de in de 2^e fase geïnterpreteerde suggesties, wensen en overige input. Het ontwerp zou dan ook voldoende ingrediënten moeten bevatten om de gemeenteraad in staat te stellen vragen van burgers over de meerwaarde te kunnen beantwoorden.

Volgens de PvdA leidt een extra ronde tot een efficiencyverbetering, is het goed voor draagvlakvorming voor een eventueel besluit en kan het de democratische legitimiteit

van het eventuele besluit verhogen.

Voorstel van CDA is het schrappen van de dialoog in de tweede fase. De PvdA-fractie vindt dat jammer en een gemiste kans. Mocht dat nodig zijn dan willen uiteraard het amendement en de motie in welwillende overweging willen nemen.

Ondertussen, trouwens, weerhoudt ons niets ervan om als college of politieke fracties zelf de dialoog te zoeken met burgers, bedrijven en instellingen en te peilen wat er leeft in onze gemeente. Wij zijn hier, net als de SP, ook al mee begonnen. Dit zorgt er ook voor dat wij een gemeentelijke peiling niet direct nodig vinden. Beslispunt 5 steunen we niet.